

Discectomi meingefn endosgopig rhynglaminar drwy bigiad ar gyfer sciatica

Ebrill 2016

Beth mae NICE wedi'i ddweud?

Mae [discectomi meingefn endosgopig rhynglaminar drwy bigiad](#) yn ddigon diogel ac yn gweithio'n ddigon da i'w defnyddio yn y GIG.

Mae NICE yn gofyn i weithwyr iechyd proffesiynol anfon gwybodaeth am bawb a gaiff y driniaeth a'r hyn sy'n digwydd iddynt wedyn i gronfa ddata [Cofrestrfa Asgwrn Cefn Prydain](#) er mwyn gallu cadarnhau pa mor dda y mae'n gweithio dros gyfnod o amser.

Dim ond llawfeddygon sydd ag arbenigedd a hyfforddiant penodol yn y driniaeth ddylai gynnal discectomi meingefn endosgopig rhynglaminar drwy bigiad, ac i ddechrau dylent ei gynnal gyda llawfeddyg profiadol arall sy'n cynnal y driniaeth yn rheolaidd.

Beth mae hyn yn ei olygu i mi?

Dylai eich gweithiwr iechyd proffesiynol esbonio'r hyn y mae cael y driniaeth hon yn ei olygu yn llawn a thrafod y manteision a'r risgiau posibl â chi. Dylech hefyd gael gwybod sut i gael rhagor o wybodaeth am y driniaeth ac am opsiynau triniaeth amgen. Dylai hyn oll ddigwydd cyn i chi benderfynu a ydych am gael y driniaeth hon ai peidio. Dylai eich gweithiwr iechyd proffesiynol ofyn i chi a ellir casglu manylion am eich triniaeth.

Y cyflwr

Gelwir haen allanol gwydn disg yn anwlws. Weithiau gall yr anwlws rwygo, gan adael y canol meddal i chwyddo drwy'r rhwyg. Gelwir hyn yn dorgest, neu 'disg wedi llithro'. Os bydd yn pwyso ar nerf, gall y disg wedi llithro achosi poen yn y cefn, y goes (sciatica), a fferdod neu wendid yn y coesau.

Mae triniaethau yn cynnwys poenladdwyr, cyffuriau i leihau llid, pigladau corticosteroid i'r ardal yr effeithiwyd arni, therapi corfforol ac aciwbgiad. Os nad yw'r triniaethau hyn yn gweithio a bod y symptomau yn ddifrifol neu'n

para am gyfnod hir gellir tynnu'r disg, naill ai drwy lawdriniaeth agored neu gan ddefnyddio technegau llai ymwithiol. Gelwir hyn yn ddissectomi.

Mae NICE wedi ystyried defnyddio [dissectomi meingefn endosgopig rhynglaminar drwy bigiad](#) fel opsiwn triniaeth arall, yn enwedig ar gyfer disgiau L5/S1.

Gall [NHS Choices](#) fod yn fan da i gael gwybod mwy.

Y driniaeth

Gwneir y driniaeth hon gan ddefnyddio anesthetig lleol neu gyffredinol, gyda'r claf yn gorwedd wyneb i lawr. Nod y driniaeth yw lleddfu sciatica drwy dynnu meinwe o'r disg sydd wedi cael niwed.

Gwneir toriad bach yng ngwaelod y cefn, a thrwy ddefnyddio delweddu pelydr X i nodi'r lle cywir, caiff gwifren lywio ei mewnosod. Caiff endosgop (tiwb tenau gyda chamera ar ei ben) ac offer arbennig eu mewnosod a'u defnyddio i dynnu meinwe o'r disg sydd wedi cael niwed. Gellir hefyd ddefnyddio laser er mwyn helpu i dynnu'r feinwe. Fel arfer gall y claf godi o fewn ychydig oriau ar ôl y driniaeth.

Buddiannau a risgiau

Pan edrychodd NICE ar y dystiolaeth, penderfynwyd bod digon o dystiolaeth i wybod pa mor dda y mae'r driniaeth hon yn gweithio a pha mor ddiogel ydyw. Roedd yr wyth astudiaeth a ystyriwyd gan NICE yn cynnwys cyfanswm o 2,925 o gleifion.

Yn gyffredinol, dangoswyd y manteision canlynol:

- lleddfu poen mewn rhai cleifion, sy'n para hyd at 24 mis ar ôl y driniaeth
- y gallu i gwblhau tasgau bob dydd yn well, mewn rhai cleifion
- roedd y rhan fwyaf o gleifion yn gallu dychwelyd i'r gwaith rhwng pump a 33 diwrnod ar ôl y driniaeth.

Daeth y symptomau yn ôl mewn rhai pobl, gyda'r angen am driniaeth bellach.

Dangosodd yr astudiaethau fod y risgiau canlynol yn gysylltiedig â'r driniaeth:

- niwed i'r fertebrâu, i'r feinwe sy'n gorchuddio llinyn y cefn, neu i'r nerfau. Mewn nifer fach o bobl achosodd hyn wendid yn y goes a datblygodd un person gyflwr a elwir yn droed lipa, sy'n effeithio ar allu i gerdded, na wellodd dros amser
- roedd problemau ar ôl y driniaeth yn cynnwys teimlad tebyg i losgi neu ddiffwrwythder yn y coesau. Roedd y rhain yn gwella dros amser i'r rhan fwyaf o bobl, ond roedd angen llawdriniaeth bellach ar rai pobl
- ceudyllau yn llawn hylif yn ffurfio o amgylch ardal y driniaeth yr oedd angen llawdriniaeth i'w cywiro.

Os hoffech wybod rhagor am yr astudiaethau, gweler y [canllaw](#). Gofynnwch i'ch gweithiwr iechyd proffesiynol esbonio unrhyw beth nad ydych yn ei ddeall.

Cwestiynau i'w gofyn i'ch gweithiwr iechyd proffesiynol

- Beth yn union yw'r driniaeth hon?
- Beth yw'r manteision posibl?
- Beth yw'r tebygolrwydd y bydd y manteision hynny yn berthnasol i mi? A allai'r driniaeth wneud i mi deimlo'n waeth?
- A oes triniaethau eraill ar gael?
- Beth yw risgiau'r driniaeth?
- A yw'r risgiau'n fach neu'n ddifrifol? Pa mor debygol ydynt?
- Pa ofal y bydd ei angen arnaf ar ôl y driniaeth?
- Beth sy'n digwydd os aiff rhywbeth o'i le?
- Beth allai ddigwydd os na chaf y driniaeth?

Ynglŷn â'r wybodaeth hon

Mae [canllawiau ymyriadau](#) NICE yn rhoi cyngor i'r GIG ar ddiogelwch triniaeth a pha mor dda y mae'n gweithio.

ISBN: 978-1-4731-1895-9